Obsah

Značky a symboly v učebním textu 9
Předmluva 10

1. KAPITOLA: CHARAKTERISTIKA EVROPY JAKO KONTINENTU 15
1.1 Zvláštní charakter evropy jako kontinentu 16

2. KAPITOLA: EVROPA STÁTŮ 21
2.1 Vídeňský mírový kongres 22
2.2 La Belle Epoque – ad hoc spolupráce 22
2.3 Mírová konference v Paříži a vznik Společnosti národů 24
2.4 Locarnská smlouva 25
2.5 Panevropská unie 25

3. KAPITOLA: POVÁLEČNÁ EVROPA PO ROCE 1945 31
3.1 Program evropské obnovy 32
3.2 Západní spojenectví 34
3.3 Založení Rady Evropy 35

4. KAPITOLA: EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ UHLÍ A OCELI (MONTÁNNÍ UNIE) 41
4.1 De Gaullova vize Evropy 42
4.2 Monnetův plán 43
4.3 Schumanova deklarace 43
4.4 Evropské společenství uhlí a oceli (Montánní unie) 44

5. KAPITOLA: PROHLUBOVÁNÍ EVROPSKÉ INTEGRACE A VÝVOJ SMLUVNÍHO RÁMCE 49
5.1 Římské smlouvy 50
5.2 Jednotný evropský akt 51
5.3 Smlouva o evropské unii (Maastrichtská smlouva) 52
5.4 Smlouva Amsterodamská a niceská 55
5.5 Konvent o ústavě pro Evropu 56
5.6 Lisabonská smlouva 57

6. KAPITOLA: SCHENGENSKÁ DOHODA 65

7. KAPITOLA: SMLOUVA O STABILITĚ, KOORDINACI A SPRÁVĚ V HOSPODÁŘSKÉ A MĚNOVÉ UNII 71
7.1 Posílení řízení eurozóny 72
7.2 Posílení dohledu a integrace rozpočtových a hospodářských politik. 72

8. KAPITOLA: VSTUP ČESKÉ REPUBLIKY DO EVROPSKÉ UNIE A SCHENGENSKÉHO PROSTORU 77
8.1 Vstup České republiky do EU 78
8.2 Vstup České republiky do Schengenského prostoru 81

9. KAPITOLA: VYSTOUPENÍ ČLENSKÉHO STÁTU Z EVROPSKÉ UNIE – PŘÍPAD „BREXIT“ 87
9.1 Vývoj ve Velké Británii před vystoupením z EU 88
9.2 Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii 89
9.3 Dohody upravující vztahy EU a Velké Británie po vystoupení z EU 90
9.3.1 Dohoda volném obchodu a spolupráci 90
9.3.2 Dohoda o bezpečnosti informací 91
9.3.3 Dohoda o spolupráci v oblasti bezpečného a mírového využití jaderné energie 91

10. KAPITOLA: INSTITUCE EVROPSKÉ UNIE 97

11. KAPITOLA: CHARAKTERISTIKA A STRUKTURA PRÁVA EVROPSKÉ UNIE 105
11.1 Charakteristika práva Evropské unie 106
11.2 Struktura práva Evropské unie 107

12. KAPITOLA: PRAKTICKÉ PŘÍKLADY PRÁVNÍ REGULACE EU 113
12.1 Ochrana spotřebitele 114
12.2 Dopravní politika EU 114
12.3 Volný pohyb osob 115
12.4 Mýty spojené s právem EU 116

13. KAPITOLA: PRIMÁRNÍ PRÁVO EU 121
13.1 Zakládací smlouvy EU 122
13.1.1 Smlouva o EU 122
13.1.2 Smlouva o fungování EU 123
13.1.3 Ostatní prameny primárního práva 126

14. KAPITOLA: PRÁVOTVORBA EU – LEGISLATIVNÍ PROCES EU A PŘIJÍMÁNÍ LEGISLATIVNÍCH AKTŮ EU 131
14.1 Role orgánů EU při přijímání právních předpisů EU 132
14.2 Účast České republiky na přijímání právních předpisů EU 133
14.3 Legislativní procedury EU 134
14.3.1 Řádný legislativní postup 134
14.3.2 Zvláštní legislativní postup 135
14.3.3 Pravomoc Evropské komise přijímat právní akty 135

15. KAPITOLA: SEKUNDÁRNÍ PRÁVO EU JAKO VÝSLEDEK LEGISLATIVNÍHO PROCESU EU 141
15.1 Členění sekundárního práva 142
15.2 Nařízení EU a jejich charakteristika 142
15.3 Směrnice EU a jejich charakteristika 144

15.4 Přímý účinek směrnic 148
15.5 Rozhodnutí a jeho charakteristika 149
15.6 Doporučení a stanoviska a tzv. soft law 150

16. KAPITOLA: OSTATNÍ PRAMENY PRÁVA EU 157
16.1 Obecné zásady práva EU 158
16.2 Judikatura Soudního dvora EU 159
16.3 Vnější smlouvy 159

17. KAPITOLA: ODPOVĚDNOST ČLENSKÉHO STÁTU ZA PORUŠENÍ PRÁVA EU 165
17.1 Pojetí odpovědnosti členského státu za porušení práva EU 166
17.2 Podmínky uplatnění odpovědnosti členského státu za porušení práva EU 168

18. KAPITOLA: SOUDNICTVÍ EU 173
18.1 Význam soudnictví EU 174
18.1.1 Přímý účinek práva EU a přednost práva EU před právem členských států 175
18.1.2 Volný pohyb osob 175
18.1.3 Rovné zacházení a zákaz diskriminace 176
18.1.4 Odpovědnost členského státu EU vůči jednotlivcům za škody, které byly členským státem způsobeny porušením práva EU 176
18.2 Struktura soudnictví EU 176
18.2.1 Soudní dvůr 177
18.2.2 Tribunál 177
18.2.3 Soud pro veřejnou službu Evropské unie 178
18.3 Řízení před soudním dvorem EU 179
18.3.1 Řízení o předběžné otázce 179
18.3.2 Řízení o porušení smlouvy 185
18.3.3 Řízení o neplatnosti aktu EU 189
18.3.4 Řízení o nečinnosti orgánů EU 191

19. KAPITOLA: POLITIKY EU 197
19.1 Principy týkající se pravomocí EU 198
19.1.1 Zásada svěřených pravomocí 198
19.1.2 Zásada subsidiarity a proporcionality 198
19.2 Druhy pravomocí EU 199
19.2.1 Výlučné pravomoci EU 199
19.2.2 Pravomoci sdílené s členskými státy 199
19.2.3 Pravomoci podpůrné, koordinační a doplňující 200

20. KAPITOLA: JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH 205
20.1 Volný pohyb osob 206
20.2 Volný pohyb zboží 207
20.3 Volný pohyb služeb 209
20.4 Volný pohyb kapitálu 210
20.5 Omezení v rámci volného pohybu 210

21. KAPITOLA: OCHRANA SPOTŘEBITELE 217

21.1 Principy a opatření na ochranu spotřebitele v EU 218

21.2 Obecná ochrana spotřebitelů a jejich ekonomických zájmů 218

21.3 Bezpečnost výrobků 220

21.4 Bezpečnost potravin 220

21.5 Cestování a doprava 221

21.6 Finanční služby 221

22. KAPITOLA: SPOLEČNÁ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA 225

Seznam literatury 230

Seznam použitých právních norem, rozhodnutí soudů a dokumentů přijatých institucemi 232

Glosář 234

Vzorový test 241